

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK« Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka Din 2.—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.
---	--	---

XVII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 1. maja 1934.

Štev. 8.

Demagogija ločencev ovržena

Ločena obrtna zbornica podpisala smrtno obsodbo čevljarjev

Da bi tudi našim obrtnikom podali jasno sliko o načinu dela ločenih zbornic, ki so za vzgled pristašem ločene zbornice v Ljubljani in njihovim voditeljem, objavljamo v prevodu članek, ki ga je beograjska »Politika« objavila dne 11. aprila 1934 in v katerem je dovolj jasno poudarila ogromno škodo, ki so jo ločene zbornice povzročile našemu obrtništvu, medtem ko je naša skupna Zbornica za TOI v Ljubljani vedno in z vso doslednostjo ščitila obrtnika tam, kjer so mu ločene zbornice podpisale smrtno obsodbo.

Na drugi velikonočni dan so beograjski obrtniki na svojem zborovanju posvetili vso svojo pozornost iskanju sredstev za borbo proti šušmarstvu, s katerim se poleg skromnih ljudi bavijo tudi trgovci in industriji, ki zaradi tega onemogočajo življenje našim praviim obrtnikom.

Svečana dvorana obrtnega doma je bila premajhna, da bi mogla sprejeti vse obrtnike, ki so se tega velikonočnega zborovanja želeli udeležiti.

Obrtne ustanove so izčrpale svoja sredstva.

Pri otvoritvi zborovanja je g. Milan Stojanović (duhovni oče naših slovenskih ločencev, op. ur.), predsednik Obrtne zbornice in Zemaljskega saveza obrtnih združenj, rekel, da je sklicano v imenu vseh obrtnih ustanov, katerih rezultate v delu proti šušmarstvu so obsodili na zadnji skupščini Udruga obrtnikov v Beogradu. To kritiko moremo sicer pojasniti s silno težkim položajem naših obrtnikov, toda ipak ni bila docela upravičena in ni treba biti zaradi tega nerazpoložen proti posameznim obrtniškim vodjem in ustanovam. (Govornik je čutil potrebo, da se sam brani, ker ga nihče drugi ni hotel. Op. ur.)

G. Ranko Dostanić, glavni tajnik Obrtne zbornice, je pojasnil zbornično delo proti šušmarstvu in prepričeval obrtnike, da so Zbornica in druge ustanove izčrpale že vsa sredstva, ki jih jim zakon za ta namen določa, da bi poboljšale stanje obrtništva. Uspeha kljub vsemu ni bilo. Naše, ki so jih vsi polagali v novi obrtni zakon, se niso izpolnile. G. Dostanić meni, da slabim uspehom novega zakona ni kriva površnost, nego dejstvo, da ga ne izvajajo z vso strogostjo.

Na merodajnih mestih, kjer so pričakovali zaščito dela pravih obrtnikov, so odgovorili, da je zakon nemogoče izvajati zaradi neelastičnosti. V besedah, ki jih je spregovoril o šušmarstvu kapitalistov, ki izvajajo različna dela s pomočjo posameznih mojstrov, je pozval vse obrtnike, da skušajo pregovoriti dotične mojstre, naj s službo kapitalistom ne uničujejo obrtniškega stanu. Te obrtnike, ki služijo kapitalistom, bi bilo treba začasno podpirati, ker se vdajajo takim službam le zaradi pomanjkanja.

G. Dostanić je zborovalce tudi obvestil, da je bila na konferenci predstavnikov obrtnih zbornic v Sarajevu postavljena zahteva, da se ustvari poseben zakon o pobijanju šušmarstva, ki pa bo imel — ako bo sploh kdaj ta želja ostvarjena (gospodje priznavajo s tem svojo slabost, ker se boje, da jih oblasti sploh ne bodo poslušale, op. ur.) —

smisel le, ako ga bodo tudi z največjo strogostjo izvajali. Tako, kot doslej, ne sme več biti. Kar se tiče šušmarstva v Beogradu, je g. Dostanić pojasnil, da se je razvilo le zaradi tega, ker je za časa trajanja komisarijata ministrstva za trgovino in industrijo vladal nesporazum med sodnimi in izvršilnimi oblastmi. Komisariat namreč ni bil upravičen svojih odlokov tudi ostvariti. Ko so ta komisariat ukinili in prenesli njegov delokrog na upravo policije v Beogradu je bilo to neprijetno razmerje ukinjeno. G. Dostanić je optimist in veliko pričakuje od dela uprave policije.

Tudi v pogledu »Bat'e« je bilo storjeno vse, a je neka višja sila načrte preprečila.

(Kakšna je ta višja sila, g. Dostanić ni pojasnil, ker pač ni mogel samega sebe obsoditi, op. ur.) Bat'ine delavnice sedaj cveto, a naši čevljarji propadajo. To vprašanje je treba nujno rešiti, ker sicer ne bo imelo dobrega konca. (Glasovi: To bi morali že zdavnaj storiti.) Po še nekaterih pripombah predsednika g. Stojanovića se je razvila živahna debata.

»Gredo naj, če nočejo prevzeti odgovornosti!«

V debati je prvi povzel besedo pek g. Radomir Spasović, ki je predvsem zametil vodstvu, ker ni najelo za to zborovanje večjega prostora. Peki so sedaj v tako težkem položaju, da ne morejo več izdržati. Če bo šlo tako naprej, bodo sploh morali odjaviti svoje delavnice.

G. Jovan Davidovac je poudaril svoje veselje, da je s svojo besedo malo zgal

Živo truplo Zemaljskega saveza obrtnih združenj.

S svojo kritiko se ni lotil le Zemaljskega saveza, nego tudi samega predsednika g. Milana Stojanovića, kar je pojasnil s tem, da ga je povsod lahko srečati, a da se je v svojem delu tako omejil, da je postal prava šablona in se sedaj tako maščuje drugim obrtnikom. Zakaj bi merodajni v korist boljše situiranih stanov ostali vedno gluhi za žive želje obrtnikov. Veseli ga, da je g. Stojanović vsaj sam priznal, da tako naprej ne more več iti. (S tem je pač samega sebe obsodil, op. ur.)

Krojač g. Djordje Andjelković je pozval sedanje predstavnike obrtnikov, da naj se odrečejo sedanjih svojih položajev na čelu obrtnikov, če nočejo sprejeti na sebe odgovornosti za ostrejšo akcijo za zavarovanje obrtniških pravic, ki jih sedaj zatirajo velekapital in vsi tisti, ki šušmarijo.

Na njihova mesta naj stopijo drugi, ki bodo mogli nositi potrebno odgovornost. G. Dostanić je ugotovil, da je obrtni zakon dober, toda ga žal ne izvajajo, a jaz (g. Andjelković, op. ur.) mislim, da nismo mogli niti pričakovati Dostanićevega priznanja, da je zakon slab, ker je on sam pri njegovi izdelavi sodeloval,

a ni znal zaščititi obrtnika.

Sam minister g. Lazić je v izjavi, ki so jo objavili dnevni časopisi, ugotovil, da obrtni zakon nikjer ne določa kazni prepovedi dela, ki bi bila res učinkovita mera proti šušmarjem.

Zidar g. Nikola Stojanović, ki so mu vsi navdušeno pritrdjevali, je v temperamentnem govoru poudarjal, da

voditeljem grehov ne morejo oprostiti, ker so pri gradbi samega Obrtnega doma sodelovali šušmarji: neupravičeni mojstri so dom pobelili, izdelali stopnice, radiatorje itd.

Voditelji Zbornice naj zato vzamejo svoje klobuke in gredo!

Tiskarnar g. Voja Simić je poudarjal potrebo večje zadržne zavesti med obrtniki in tudi stanovske zavednosti, ker je gotovo vsak drugi kupec Bat'inih čevljev ravno obrtnik sam.

Podpis ločene obrtne zbornice na smrtni obsodbi čevljarjev.

Čevljar g. Ljuba Sušaković je ugotovil predvsem, da je bilo to zborovanje sklicano prepozno. Omenjal je svojo izjavo v »Politiki«, da je Obrtna zbornica v Beogradu podpisala smrtno obsodbo čevljarjev, ko je dala Bat'i dovoljenje, da ustanovi svoje popravilnice in delavnice za čevlje. V svojem popravku je Zbornica trdila, da je dala svoj pristanek po starem in ne po novem zakonu. Čevljarjem je vseeno ali jim je odsekala glavo sekira starega ali novega zakona.

15 dni pozneje se je Zbornica opravičevala, da bi Bat'a lahko delal tudi brez njenega odobrenja, toda zavedati bi se morala, da če že tega dela ni mogla preprečiti, tudi svojega pristanka zanj ni smela dati.

Imela bi vsaj čisto vest, da njen podpis (Obrtne ločene zbornice) ne figurira na smrtni obsodbi čevljarjev.

Po še nekaterih govorih so nezadovoljni zapustili dvorano

in se je zborovanje nadaljevalo pred polpraznimi klopmi.

V svojih odgovorih na izgovorjene kritike je med drugim predsednik gosp. Stojanović izjavil, da nima ambicije še dalje biti na čelu pokreta (res vzgleden voditelj, ki je v najtežjih časih zavezil položaj obrtnikov in jih sedaj prepušča drugim, ki naj zavoženo politiko popravijo, op. ur.), ampak da želi odslej še preostalo mu življenje posvetiti samemu

Delo Jadranske straže

Nikjer v državi se ni organizacija Jadranske straže toliko razširila kot v dravski banovini, ki se v polni meri zaveda pomena morja in trgovske zveze z njim ter zato širi zanimanje za svoj pokret med vsemi sloji prebivalstva.

Da se bo pomorska zavest v našem narodu in osobito še v Sloveniji še bolj utrdila in ukoreninila, prireja Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani spoznavno z mariborskim Oblastnim odborom v dnevih od 28. aprila do 6. maja t. l. »Jadranski teden«, pri katerem sodelujejo odrasli in mladina in bo to ponovna javna manifestacija Slovencev za svoje morje in potrebno zvezo z njim.

V tem času naj bi se miselnost slehernega Slovenca osredotočila na naše pomorske probleme in na gospodarski pomen morja za dravsko banovino.

Da bi poživila zanimanje za naše morje, je nadvse agilna naša Jadranska straža pripravila več prireditev, med katerimi omenjamo:

5. maja: velika družabna prireditev K. O. JS na Taboru; pevski zbor »Tabor«

sebi. Pobijal je tudi druge trditve kot neresnične.

★

Potek tega zborovanja nam jasno dokazuje, kakšne obupne razmere vladajo med srbskim obrtništvom, ki svoje lastne voditelje

in svojo ločeno zbornico javno obtožuje za smrtno obsodbo čevljarjev in šušmarstvo pri gradbi lastnega obrtnega doma.

Nasprotno pa je znana in nepobitna resnica, da je naša skupna Zbornica za TOI v Ljubljani vedno z vso energijo in doslednostjo nasprotovala tako velikemu in tako globoko v živo meso našega malega poštenega obrtnika zasekajočemu razvoju, dasi velikih uspehov ni mogla zabeležiti iz popolnoma enostavnih razlogov, ker ločene obrtne zbornice same niso imele dovolj odločnosti in moči, da se razvoju Bat'e upro.

Našemu obrtništvu bo sedaj jasno, da je demagogija ločencev končno ovržena in da sedanji težki časi zahtevajo skupne gospodarske parlamente, ki so storili za obrtništvo vedno več, kakor ločeni. V tem znamenju bomo nadaljevali naše delo

za korist in napredek slovenskega obrtništva,

ki zaradi svoje velike poštenosti in solidnosti zasluži boljše sedanost in bodočnost od te, v kateri živi sedaj.

★

Prevod tega članka naj prečitajo tudi tisti, ki so se na običnem zboru Združenja čevljarjev v Ljubljani dne 25. marca obregovali ob našo skupno Zbornico za TOI, ministra g. Mohorića in Okrožne odbore, a predvsem gg. Pičmana in Miheliča kot duhovna voditelja lističa »Obrtnik«, ki o lastnih lažeh molči, a o neprizadetih ljudeh laže in razširja izmišljene vesti.

Naši čevljarji naj se iz tega članka, ki ga je objavil najuglednejši srbski list, pouče o delu ločene beograjske Obrtne zbornice in njihovega g. Stojanovića, ki je duhovni oče g. Pičmana in drugih gospodov okrog DJO.

zapoje himno Jadranske straže, Delakova izjava s svojo plesno skupino pomorske plesne, Šentjakovski oder daje odloomek iz Bučarjeve operete »Studentje smo«.

6. maja: veliko zborovanje na Kongresnem trgu o pomenu in uresničenju železniške in avtomobilske zveze Slovenije z morjem. Priredita O. O. JS in akcijski odbor za zvezo Slovenije z morjem. Govorili bodo gospodarstveniki.

Opozarjamo naše obrtnike na te pomembne dneve in smo prepričani, da bodo tudi sedaj, kakor vedno, pokazali svojo globoko narodno zavest in se udeležili teh prireditev, a obenem v čim večjem številu pristopili k našim organizacijam Jadranske straže z geslom: Vse za naše morje!

Napredek obrtništva je mogoč le v slogi!

Mariborska občina in obrtništvo

Mariborski obrtniki se upravičeno pritožujejo nad postopanjem mariborske mestne občine. Znano je, da je občina pred kratkim ustanovila tkz. mestna podjetja, v katerih so združena vsa občinska pridobitna podjetja, t. j. električno in avtobusno, plinarna, mestna klavnica in pogrebni zavod. Ustanovitev tkz. mestnih podjetij predvsem utemeljujejo s tem, da hočejo vsa ta podjetja voditi pod eno upravo in tako pokrivati z dobičkom boljših podjetij ona, ki morajo delati z izgubo, zaradi česar davčna uprava ne bo mogla predpisovati davkov od dobičkanosnih podjetij, ker bo pri skupni bilanci vpoštevana izguba pasivnih podjetij. Dobičkanosni podjetji sta samo električno in mestna klavnica, dočim delajo avtobusno podjetje, plinarna in pogrebni zavod z izgubo. Bodočnost bo pokazala, ali se bo ustanova obnesla in ali ne bodo z njo še bolj obremenjeni mariborski občinarji. Ta mestna podjetja si hočejo osvojiti posebno rokodelsko delavnico, v kateri hočejo izvrševati najrazličnejša obrtna dela. Ni treba posebej poudarjati, da bo šla ta ustanovitev na račun našega obrtništva, ki mu že itak primanjkuje zaposlitve in ki se nahaja v naravnost obupnem položaju. Dejstvo je, da so vsa dela, ki se izvajajo v javnih režijah, mnogo dražja od onih, ki se oddajajo potom razpisa upravičeni obrtnikom in bomo tako doživeli, da bodo morali doplačevati nezaposleni obrtniki z občinskimi dokladi za konkurenčna občinska podjetja. Mestni pogrebni zavod si je že ustanovil svojo lastno mizarstvo delavnico, v kateri za zalogo izdelujejo krste, da more pogrebni zavod z njimi trgovati. Umljivo je, da zaradi te delavnice vlada veliko ogorčenje med mariborskimi mizarji. Če pa bodo osnovali še splošno občinsko obrtno delavnico, bodo prizadeli še druge obrtniške stroke, kakor kovinarska, mehanična, tapetniška, ličarska in dr.

V zadnjem času se je zgodil primer, ki je pač unikum v zadevi šušmarstva. Mestna občina odnosno mestna podjetja so naročila 8 plaščev in dve obleki iz platna za mestni fizikat in več delavskih oblek za uslužbenke mestne plinarne in šoferje. To dobavo so oddala gospodu Perkiču Francu, bivšemu izdelovalcu perila v Mariboru, ki pa nima danes nikakega obrtnega pooblastila. Blago za to dobavo so kupili od občinskega svetnika g. Sabotyja, ki je upokojeni orožniški polkovnik, nima pa pooblastila za trgovino. Tako so ta krojaška dela oddali dvema gospodom, ki z obrtom in trgovino nimata nobene zveze. Med reflektanti je bila tudi Gospodarska zadruga krojaških mojstrov v Mariboru in je stavila najnižje pogoje za prevzem razpisane dobave, ki spada izključno v krojaško stroko. To

postopanje uprave mestnih podjetij, ki celo pri manjših delih podpira šušmarstvo, moramo ostro obsojati. Ta zadeva je toliko bolj nevšečna, ker je v njo zapleten finančni referent mestne občine g. Saboty Henrik. Nastane vprašanje, kako bo mestno načelstvo kot obrtna oblast nastopilo proti šušmarjem, ki jih favorizirajo sama mestna podjetja.

Tudi mariborski mesarji so bili v zadnjem času deležni nenaklonjenosti mariborskega mestnega načelstva, kakor pač že večkrat prej. Kakor znano, obstoji v Mariboru vprašanje tkz. »špeharjev«. Ti slaninarji si lastijo posebne pravice iz ne vemo katerega stoletja, ki jih pa zakon o obrtih ne pozna. Združene mesarskih mojstrov vodi že več let borbo proti njim, a vendar uživajo protekcijo na različnih mestih in je tako boj proti njim skoro brezuspešen. Motil bi se, kdor bi mislil, da je špeharstvo v korist mestnega prebivalstva, saj oni ne prodajajo nič cenejše od mesarjev. To špeharstvo ni v korist niti onim kmečkim posestnikom z Dravskega polja, ki se z njim pečajo. Pogledamo le zemljiško knjigo in videli bomo, da so vsa njihova posestva močno zadolžena in da je že več špeharjev tudi popolnoma gospodarsko propadlo. Za to nam je neumljivo, kako more imeti to špeharstvo toliko zaslonbe nasproti legalnim mesarskim mojstrom. Dan pred uveljavljanjem novega zakona o obrtih si je že znala »Vnovčevalnica za živino« v Prepoljah pridobiti obrtno pooblastilo za samostojno izvrševanje rokodelskega obrta potom poslovojdje. Člen 9. odst. 2. z. o. o. izrecno določa, da gospodarske zadruge, kakor je Vnovčevalnica, ne smejo izvrševati rokodelskih obrtov, niti takih obrtov ustanavljati. Mudilo se jim je tako, da ni smatralo mestno načelstvo za potrebno odnosno ni imelo časa, da bi bilo vprašalo za mnenje Zadrugo mesarjev in prekajevalcev v Mariboru. Če bi bila mestni občini korist lastnih občanov pri srcu, bi bila lahko preprečila izdajo predmetnega obrtnega pooblastila. Nova registracija obrtov je bila sicer izvedena po § 446. zakona o obrtih in je tako Vnovčevalnica sedaj v posesti pooblastila za izvrševanje rokodelskega obrta mesarjev. Pravila te Vnovčevalnice točno opredeljujejo delokrog zadruge in določajo, da mora zadruga prevzemati prešiče samo od svojih članov. Vnovčevalnica pa ne vpošteva te določbe svojih pravil, marveč na veliko kupuje od raznih trgovcev z živino prešiče v mestni klavnici. Že večkrat je Združene mesarskih in klobasičarskih mojstrov protestiralo proti temu kršenju pravil in so na mestnem magistratu merodajni gospodje mnogokrat obljubili, da se to ne bo več dogajalo. Toda nakupovanje se vrši nepretrgoma dalje. Na zadnjo pritožbo proti temu je preje-

lo Združene odlok mestnega načelstva, da se Vnovčevalnici nakupovanje svinj v mestni klavnici ne more prepovedati, dokler kupujejo svinje tudi drugi mesarji, ker ima obrtno pooblastilo za izvrševanje mesar. obrta s stajališčem v Mariboru. Jasno je, da se s tem kršijo pravila Vnovčevalnice. A greh je tudi to, ker ima po pravih določeno, da sme izvrševati svoje posle samo po svojem poslovojdju, prešiče pa nakupujejo razni člani Vnovčevalnice. In še drugo je, proti čemu ugovarja Združene mesarskih mojstrov. Mestna občina je dodelila 40 stožnic na trgu v Mariboru Vnovčevalnici in ta posameznim svojim članom. Vsakdo bi mislil, da Vnovčevalnica vnovčuje kupljene prešiče sama po svojem poslovanju in se ves promet osredotočuje v zadrugi. Toda način vnovčevanja je čisto drugačen. Vsak član, kateremu je dodeljena stožnica od Vnovčevalnice, vrši svoj posel samostojno in za svoj račun. Iz tega sledi, da v tem slučaju na veliko kršijo zakon o obrtih, katerega 1. čl. pravi, da pod odredbe tega zakona spada vsako redno in samostojno pridobitno poslovanje. Glasom te zakonite določbe bi morali torej vsi člani, ki so jim od Vnovčevalnice za živino pridružene stožnice na trgu v Mariboru, imeti pooblastila za samostojno izvrševanje mesarskega obrta. Radovedni smo, kako bo mestno načelstvo rešilo pritožbo Združenja mesarskih in klobasičarskih mojstrov.

Tako smo navedli samo nekaj primerov iz nekaterih obrtniških strok, da more javnost spoznati, kako malo zaščite uživajo obrtniki pri Mestni občini mariborski in kako malo razumevanja vlada za koristi legalnih obrtnikov, ki se ravno danes nahajajo v skrajno težkem položaju, a vendar morajo plačevati mariborski mestni občini velike davščine.

Pozivamo javno mariborsko mestno občino, da nam utemeli tak način svojega poslovanja, ker bomo sicer prisiljeni obrtniki se drugim in zahtevati napram mariborski mestni občini sankcije, ki jih zakon določa.

Zadnji čas je, da tudi mariborska mestna občina prične gospodariti tako, kakor določajo zakoni in kakor ji velja dolžnost do občanov, a ne da daje protizakonite prednosti posameznikom, ki so zainteresirani v občinskem gospodarstvu.

Dela mariborske mestne občine, ki ni niti najmanj v skladu z zakonom, ne smemo več dovoliti in smo prepričani, da bo tudi kr. banska uprava ukrenila potrebno v zaščito našega legalnega obrtnika.

Ste že poravnali naročnino?

Anton Pintar

20. aprila je šel še kropit svojega starega prijatelja Tomaža »Pri kolovratu« in ob težkem slovesu je bil orjaško trdni mož nabrž tako pretresen, da ga je ob 22.30 doma v Zgornji Šiški zadela kap in je takoj poklicani zdravnik mogel konstatirati le še njegovo smrt.

Antona Pintarja je poznala vsa Slovenija kot organizatorja gostilničarskega stanu in zaslužnega ter do skrajnosti delavnega in skrbnega tajnika ljub-

ljanske Gostilničarske zadruge, kjer se je trudil polnih 26 let, nato je pa od ustanovitve ljubljanske Zveze gostilničarskih zadrug z vso vnemo deloval tudi pri njej kot tajnik do lanskega leta, ko je stopil v pokoj. O njegovih zaslugah na tem polju ni treba govoriti, saj o njih priča ogromen napredek našega gostilničarstva in od tega odvisni razmah tujskega prometa, a Zveza združenj gostilničarskih obrti za dravsko banovino ga je izvolila tudi za častnega člana.

Pokojni je bil rojen l. 1860. v Gornjem gradu na Pajštarnjevi domačiji, v Mozirju se je izučil trgovine, nato je bil pa trgovski potnik in se l. 1888. etabliral v Kamniku kot samostojen trgovec in gostilničar. Ko je l. 1907. oddal svojo daleč na okrog slovečo gostilno in trgovino pri »Kringelnu«, se je preselil za stalno v Ljubljano, kjer je takoj s svojimi junaškimi in nikdar mrujočimi rokami prišel za delo v prosep gostilničarskega stanu.

Zasluznemu možu časten spomin, njegovim pa naše najiskrenejše sožalje!

KDOR OGLAŠUJE – TA NAPREDUJE!

Odondod

iz pomenka z nekim g. Regallyjem iz Bele Krajine

V zadnji številki spoštovanega »Obrtnika« smo zapazili pod naslovom »še enkrat Slovenski Narod« ugotovitev, da smo dobili novega urednika v osebi nekega g. Regallyja, ki nam ga je vrnil neki »baje predsednik Belokrajine« (pismeni so gospodje okrog »Obrtnika« sijajno) dr. Koc. Poiskali smo tega nekega gospoda, da ga povprašamo, kako se je vendar smel na znamenitem zboru ljubljanskega obrtništva DJO, podružnice Ljubljana mesto, predstaviti kot naš urednik in zapisovati potek besedčenja, ki ga pozneje ni nikjer objavil. Mi namreč temu nekemu g. Regallyju nismo dali nobenega pooblastila, da se kot tak predstavlja in smo seveda morali zadevo razčistiti.

Naš urednik: Bil bi vam zelo hvaležen, g. Regally, če bi mi hoteli za naš »Obrtni vestnik«, ki ga nemara poznate, dati izjavo, kdaj smo vas nastavili za našega urednika, kakor se baje predstavljate glasom vesti v »Obrtniku« na različnih zborovanjih in poglavito na zborovanju DJO, podružnice Ljubljana mesto.

G. Regally: Kdaj ste me nastavili, se nikakor ne morem spomniti. Bo nemara tako, kakor javlja sijajno glasilo »Obrtnik«, da sem sedaj prevzel to uredništvo po zaslugi predsednika Belokra-

jine (vprašajte »Obrtnika«, če je Bela Krajina republika, ka-li, da ima predsednika). Sem sicer potomec stare ljubljanske obrtniške družine, a se po svojem sedanjem poklicu ne zanimam za obrtniške pokrete in najmanj za pokrete DJO, ki jih smatram za nezdrave in škodljive slovenskemu in jugoslovenskemu narodnemu gospodarstvu. Za DJO se ne zanimam tudi zaradi tega, ker sem v naših dnevnikih zapazil že marsikaj, kar ne meče ravno najlepše luč na gospode, ki se zbirajo pod tem okriljem. Z lažmi in krinkami ne operiram in prosim, da izjavite v vašem uglednem listu, da sta obe trditvi »Obrtnika« docela neresnični in zviti izvirte, kakor marsikaj pri njihovem pokretu. Svoj čas rabim za koristnejše stvari, kakor je za mene neko zborovanje DJO.

Naš urednik: Kaj pravite na aluzije »Obrtnika«, ki trdi, da »Slovenski Narod« briškira pokret DJO?

G. Regally: Tudi ta ugotovitev je daleč od resnice, ker sem nasprotno jaz sam pred letom v »Slovenskem Narodu« že poročal objektivno o tem pokretu, a znano mi je, da je uredništvo tega dnevnika tudi sicer vedno objektivno poročalo o eni in drugi stranki v slovenskem obrtniškem pokretu. Čuditi se le moram, kako morejo gospodje okrog »Obrtnika« natveziti uglednemu našemu dnevniku take stvari in s tem ustvarjati nerazpoloženje pri posameznikih napram listu, ki je med vsemi slovenskimi dnevniki gotovo vedno in največ prostora posvečal obrtništvu.

Naš urednik: Kaj pravite o apelu »Obrtnika« na upravo »Slovenskega

Naroda«, naj poskrbi za to, da bo list objektivno poročal o obrtniških pokre-
tih, prepove pa naj svojemu uslužbencu, t. j. vam, da bi se bavili z urejevanjem drugega lista?

G. Regally: Pojasnite predvsem uredniku »Obrtnika«, kar bi lahko sam vedel brez mojega opozorila, da je delo uprave strogo ločeno od dela uredništva in da uprava na uredništvo ne more imeti nobenega vpliva. Ako poročam v »Slovenskem Narodu«, ne poročam o obrtniških pokretil, ki jih ne zasledujem, niti se obrtniških sestankov sploh udeležujem. Monopola na moje možgane nima nihče, in ga niti gospodje okrog »Obrtnika« ne morejo zahtevati. Tako njihovo zahtevo smatram za najordinarnejšo nesramnost in podlost, ker mi na tak način podtikajo neobjektivnost, ki je doslej še nikdar v svojem delu nisem poznal. Od omenjenega lista sem zahteval, da objavi moj popravek in ga bom tožil, ako tega takoj ne stori. Sicer pa, g. urednik, mislim, da vam ne bo neznano, da doslej na celem svetu še nikdar nobenemu niso prepovedali izrabljati popolnoma svobodno svojih lastnih možganov, pa je tak apel »Obrtnika« unikum na svetu. Kolikor sem jih prej spoštoval, ker vsak pokret zasluži spoštovanje, toliko se mi sedaj mora gnusiti njihovo delo, ki ga žele podkrepiti s takimi zahtevami. To vse bi bilo ostudno, če bi njihove trditve sploh odgovarjale resnici, a še bolj ostudno je, ker so vse neresnične in skušajo blatiti mojo objektivnost. Sicer pa, g. urednik, boste sami vedeli, kdaj in kakšne spremembe so bile izvršene v vašem uredništvu.

Naš urednik: Odkar je odšel od nas

zadnji urednik in sem ga nasledil jaz, še ni bilo nobenih sprememb, ker bi jih sicer v skladu z zakonom morali objaviti tudi v listu. Ne bi vas niti vprašal ničesar, če mi njihova trditve, da ste se na njihovem zborovanju predstavljali kot naš urednik, ne bi dala povoda za ta vprašanja.

G. Regally: Potem je pač vaša dolžnost, da ovržete njihove trditve in se tako odbranite pred napadanjem in podtikanjem neresnice.

Naš urednik: Kaj mislite v zvezi s to stvarjo ukreniti?

G. Regally: Kakor sem že omenil, sem zahteval, da »Obrtnik« objavi popravek, da so bile omenjene njegove vesti neresnične. Stvar je s tem za mene likvidirana, a v slučaju daljnjega izzivanja si bom pač moral poiskati sankcije, ki mi jih zakon dovoljuje. Preneumno je namreč, da bi kdorkoli razširjal lažne vesti v javnih glasilih, dasi je bilo gospodom odondod, kolikor se spominjam iz poročil naših dnevnikov, že večkrat dokazano, da jim resnica ni ravno iskrena prijateljica. Sicer pa dovoli. Svojo dolžnost vršim, kakor moram, po najstrožji svoji objektivni vesti, v kateri me prav nič ne more omajati.

Brez vsakega komentarja objavljamo naša vprašanja in odgovore g. Regallyja. Citatelji si bodo sami lahko ustvarili jasno sliko o metodah »Obrtnika«, a enako tudi jasno sliko o resničnosti njihovih poročil. Uredništvo.

Iz naših krajev

Šef vrhovnega štaba Hitlerjeve vojske minister Roehm je v spremstvu osmih najvišjih komandirjev prebil velikonočne praznike v našem Dubrovniku.

Na skupščini gradbenih delavcev v Sarajevu, ki se je vršila pred dvema tednoma, je prišlo do ostrih protestov proti gradbenemu kartelu.

Kasacijsko sodišče v Zagrebu je v nekem svojem rešenju izreklo, da je Sokol kraljevine Jugoslavije organizacija, ki jo je ustvarila država, da dela na ostvartvi določenih državnih ciljev in ga torej moramo smatrati kot državno ustanovo.

Uradne ure v državnih uradih so začeli s 1. aprilom od 8. do 12. in od 15. do 18.

1.700.000 Din je poneveril ravnatelj Srbske kreditne banke v Ključu Predojević.

Na najvišjih mestih katoliške cerkve v Jugoslaviji naj bi baje prišlo do nekaterih sprememb in omenjajo časopisi kot naslednika sedanjega zagrebskega nadškofa Bauerja sedanjega sarajevskega nadškofa Šarića.

Mnogo požarnih nesreč je bilo v zadnjem času na našem Ptujem polju. Povzročena škoda je naravnost ogromna in so mnogi posestniki izgubili vse svoje imetje.

Predsednika jugoslovenskega delavskega pokreta v Sarajevu Veljka Firića so zaprli, ker je baje poneveril denar, ki je bil namenjen za podpiranje nezaposlenega delavstva.

Ljubljansko pevsko društvo »Slavec« bo v maju proslavilo 50 letnico svojega obstoja.

130 jugoslovenskih družin s 700 člani je prispelo iz Albanije na naš teritorij. Begunce je naša država gostoljubno sprejela.

Nad 10.000 tujcev je za časa velikonočnih praznikov obiskalo naše Primorje in Dalmacijo.

Književnikom ne gre tako slabo. Znani srbski pisatelj Branislav Nušić je od leta 1920. do danes prejel ob beograjskega narodnega gledališča vsoto Din 870.000 le kot taničme za njegove drame.

Gledališki dinar pobirajo sedaj brez vsakega protesta publike pri kinematografih v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Angleško vojaško brodogradnja bo tudi letos obiskalo pristanišča našega Jadranskega morja.

V upravi policije v Zagrebu so eksplodirale bombe, ki jih je tja postavil nek dijak.

Smrtna kazen nad znanim zločincem Andrejem Malijem v Novem mestu je bila izvršena. Nekaj dni pozneje je isti krvnik obesil tudi zločinca Mihajla Markovića v Beogradu, ki je v svoje poslovne prostore zvabil nekega trgovca, ga ubil s sekuro in nato oropal, a njegovo truplo vrge v močvirje blizu Beograda.

Avtobusno progo Dunaj - Jugoslavija namerava otvoriti dunajsko avtobusno podjetje Zuklin.

Južna Srbija je ob ogromni udeležbi naših ljudi iz vseh krajev proslavila 25-letnico svoje svobode. Zbranih je bilo nad 15.000 borcev. Proslave so se udeležili tudi številni naši ministri, med njimi tudi dr. Kramer.

V Beogradu so justifikirali Franca Zrinskega, ki je sodeloval pri večjih železniških atentatih, ki so se v zadnjem času zgodili v Jugoslaviji.

Strahovita katastrofa se je pripetila v premogovnikih v Kaknju in je izgubilo svoje življenje okoli 130 delavcev. Med prvimi je priskočil na pomoč naš kralj, ki je iz svojih sredstev daroval za družine ponesrečenih 100.000 Din. Vzrok je bila eksplozija plina.

Priročnik za mojstrske in pomočniške izpite

Zakon velja za vse!

Pravkar je izšla knjiga pod naslovom »Priročnik za mojstrske in pomočniške izpite«. Spisal jo je predsednik mojstrskih izpitnih komisij Zbornice za TOI g. dr. Josip Pretnar, ob sodelovanju ostalih predsednikov in članov-mojstrov teh komisij v Ljubljani, Novem mestu, Celju in Mariboru. Knjiga obravnava na 93 straneh poljudno in lahko razumljivo vso stvarino, ki jo morajo vsaj v glavnem obvladati kandidati pri teoretičnem izpitu za mojstre in pomočnike (obrtni, delavska in davčna zakonodaja, zavarovanje delavcev, carina, državne dobave, iz privatnega prava, iz poslovanja obrtnika s pošto in železnico, iz računstva, geometrije, kalkulacije in obrtnega knjigovodstva). Važen je tudi seznam izdelkov in del za praktični del mojstrskega in pomočniškega izpita, ki kaže, kaj mora kandidat znati izdelovati, da zadosti zahtevam, ki se stavi-jo nanj glede ročnosti v delu.

Skupščina frizerjev in brivcev v Mariboru

Združenje mariborskih brivcev in frizerjev ter sorodnih strok je imelo v ponedeljek, dne 9. aprila svojo redno letno skupščino. Otvoril jo je ob 14. uri predsednik g. Novak Franjo, ki je pozdravil vseh 47 navzočih članov in zlasti zastopnika Zbornice za TOI g. J. Novaka, tajnika Okrožnega odbora in odredil za zapisnikarja g. Štoka Josipa, a za overovatelja gg. Lampija Štefana in Juratića Draga. V svojih izjavah je predvsem naglašal, da ni krivda današnje uprave, če vlada med članstvom nezaupanje in nezadovoljstvo in če so omalajani temelji tovarištva, marveč je temu kriva prejšnja uprava, a deloma tudi oblasti, ki so mirno dopuščale, da je v zadruzi več kot tri leta vladal velik nered, ki jo je spravilo tudi na rob propada.

Ko je pred letom dni predsednik od komisarija prevzel vodstvo združenja, je bilo to malo izgleda, da ga bo mogoče spraviti na pot rednega dela in napredka. Nova uprava združenja se je zavedala prevzete težke naloge in se je lotila dela z vso vnetostjo in marljivostjo in je tako združenje na poti k popolnemu ozdravljenju. Uprava je povsod skušala omejiti šušmarstvo, a ni dosegla bogve kakih uspehov, če tudi lahko zaznamuje napredek. Zanimala se je za uvedbo enotnih cen, kolektivne pogodbe, odpiranje in zapiranje brivskih lokalov itd. Pri obrtnih oblastih ni našla dovolj zaščite in pošilja zategadelj vse prijave hkrati tudi kr. banski upravi in Okrožnemu odboru. Končno je poudaril željo, da se zborovanje vrši mirno in stvarno.

Po sklepu skupščine zapisnik o zadnji redni skupščini ni bil čitan. Tajnica ga. Fettich-Frankheim je podala vestno in skrbno sestavljeno tajniško poročilo, iz katerega sledi, da je imela uprava od prevzema poslov po komisariu 10 rednih sej, eno izredno skupščino in dva sestanka klubov damskih frizerjev. Združenje šteje 153 članov, 165 pomočnikov in pomočnic ter 150 vajencev in vajenk. Konstituiran je bil pomočniški odbor, ki si je izbral za predsednika g. Kocbeka Josipa. Tajniško poročilo so navzoči vzeli z odobravanjem na znanje. Blagajniško poročilo je podal gospod Riedl Drago. G. Maly Viljem je po-

ročal v imenu nadzornega odbora, da je bilo pregledano vse poslovanje uprave, zlasti pa računski zaključek za leto 1933. In vse najdeno v najlepšem redu. Zategadelj je predložil, da se izreče upravi in nadzorstvenemu odboru razrešnica za zahvalo blagajniku g. Riedlu za res vzorno vodstvo blagajniških poslov. Po kratki razpravi, v katero so posegli tovariši Lampi, Pepernik in Zetović je bil računski zaključek za leto 1933. soglasno odobren, a enako je bila sprejeta razrešnica upravi in nadzorstvenemu odboru. G. Tautz Rihard je naglasil, da so krivci za sedanji težak položaj združenja prejšnja uprava in oblasti, ki so navzlic pritožbam mirno gledale brezvestno gospodarstvo. Tajnik okrožnega odbora g. J. Novak je predvsem pozdravil skupščino v imenu Zbornice za TOI in Okrožnega odbora in pojasnil v zadevi vrnitve vpisnin. Nato je bil proram sprejet proti enem glas, potem pa se je prešlo na šesto točko dnevnega reda: vajeniške in pomočniške zadeve (pogodbe, plače, število vajenstva itd.), o kateri je poročal predsednik g. Novak in so njegove predloge izpopolnjevali še gg. Lampi, Riedl in Pepernik, nakar je bila po pojasnitvi tajnika g. J. Novaka debata zaključena.

Naše naročnike

prosimo, da nam oprostite, ker 15. aprila ni redno izšla številka našega lista. Tudi mi se borimo s težavami, a naročniki ne plačujejo naročnine tako, kakor bi morali. Vse naše prijatelje in naročnike prosimo, naj nam čimprej nakažejo zaostalo naročnino in tako podpro edini pravi obrtniški list.

Odslej bo »Obrtni vestnik« spet redno izhajal vsakega 1. in 15. v mesecu, ker smo prepričani, da se bodo naši naročniki zavedali velike važnosti svojega lastnega obrtniškega glasila, ki mu je zaščita obrtniških interesov najvažnejša stvar.

Med slučajnostmi je podal predvsem obširno poročilo o krizi v brivski stroki g. Juratić Drago, ki je izčrpno navedel težak položaj v brivskem in frizerskem obrtu kjer so silno padle cene in kjer vlada velika nezaposlenost. Poročilo je bilo vzeto z odobravanjem na znanje. Razpravljano je bilo tudi o higijskih zadevah v brivnicah in je g. Maly stalvil predlog, da se v okolici 15 km od Maribora ukine nedeljsko delo. Celjski tovariši so izrazili željo, da se njim, kakor tudi Ptujčanom, da nekako gospodarsko avtonomijo v okviru strokovnega združenja. Predsednik je obljubil, da se bo to zgodilo šele potem, ko bo izvršena konsolidacija združenja zaradi prejšnjih let. Celjski tovariši so grajali tudi postopanje pri pomočniških izpiti. Ko je tajnik O. o. J. Novak izrazil predsedniku in upravi ter nadzorstvenemu odboru zahvalo in priznanje za vestno poslovanje, je predsednik g. Novak Franjo zaključil skoraj 5 ur trajajočo skupščino.

Iz tujine

Francoski komunisti mrzlično agitirajo za generalni štrajk na dan 1. maja.

Več tisoč političnih kaznjencev so v Španiji izpustili na svobodo. Med njimi tudi znanega in popularnega generala San Jurja.

Ameriška vlada je sporočila Nemčiji, da ji ne more dovoliti nobenega kredita več.

S 3000 vojnih in 2000 trgovskih avionov razpolaga danes Sovjetska Rusija po uradnih poročilih. Temu številu pa ne smemo verjeti, ker je mnogo večje.

Ekskraljica Zita bo s svojim sinom Otonom, ki je pretendent na prestol, prišla v najkrajšem času v Reichenau (Avstrija). Že sedaj adaptirajo vilo in vrše vse potrebne priprave za njen prihod.

33.000.000 avtomobilov je danes na vsem svetu. Od tega števila odpade le na Ameriko 25.000.000.

Budimpeštanski gostilničarji so sklenili, da bodo od 1. maja dalje vsakemu gostu za kosilo in za večerjo dajali po dva decilitra vina zastoj.

Sovjetski poslanik v Budimpešti je izjavil, da Sovjetska Rusija principijelno ni proti reviziji mirovnih pogodb.

General avstrijske vojske, zloglasni Sarkotić, bi imel biti reaktiviran in poklican na neko zelo odgovorno mesto v Avstriji.

Papež Pij XI. ni hotel sprejeti v avdijenco nemškega podkancelarja von Papena, kar je izzvalo silno ogorčenje v nemških političnih krogih.

1. maj bodo v Ameriki proglasili kot državni praznik propagande za otroško zdravje.

Povorka lačnih v Budimpešti je privedla velike demonstracije. Policija je demonstrante razgnala in je ostalo mnogo ranjenih, med njimi tudi precej težko poškodovanih.

Novi japonski dumping avtomobilov v Evropi pričakujejo letos. Najboljši luksusni avtomobili bodo baje po 20.000 dinarjev.

Otona Habsburškega bo mesto Dunaj imenovalo za svojega častnega meščana zaradi velikih zaslug, ki jih ima njegova družina za napredek in povzdigo mesta.

Sedem novih kardinalov bo tekom letošnjega leta imenoval papež.

Nad 600 luteranskih pastorjev je v Nemčiji prestopilo v rimsko - katoliško cerkev.

VABILO

na

REDNO SKUPŠČINO ZDRUŽENJA OBRTHNIKOV KOVINSKIH STROK V LJUBLJANI

ki se bo vršila

v torek, dne 8. maja ob 10. uri dopoldne v dvorani Trgovske zbornice (Beethovnova ulica 10) s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor in poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Volitev nove uprave.
6. Proračun za leto 1934.
7. Raznoterosti.

Ako ob določeni uri ni sklepčnosti, se vrši skupščina eno uro kasneje. — Kdor ni plačal zapadle članarine, nima glasovalne pravice.

UPRAVA.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

SLAVIJA

jugoslovenska
zavarovalna banka
v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti ognju, nezgodam, vlomom, zavarovanje za izplačilo denarja ob doživetju gotove starosti in ob smrti in zavarovanje za pogrebne stroške.
Posluje po vsej Jugoslaviji — ima svoje hiše v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu.

GENERALNO
RAVNATELJSTVO
V LJUBLJANI,
GOSPOSKA UL. 12.
Telefon 2176 in 2276.

Obrti s slabo sedanjostjo in boljšo bodočnostjo

Ena najbolj obsežnih obrtnih panog je gotovo strojna in mehanična, ki obsega precizne mehanike, avtomehanike, elektromehanike, ortopedske mehanike, galvanizerije, strojne ključavničarje, cin-kografe in druge.

Vsi ti obrti so moderni in je pred njimi bodočnost, ker imajo izredno mnogo najvažnejših pogojev za svoj obstoj in razvoj, dasi njihova sedanost ni ravno ugodna kljub temu, da je še vedno mnogo ugodnejša od sedanega položaja kovačev, kolarjev, ključavničarjev, čevljarjev in še nekaterih obrtnih panog, ki jih je industrija najbolj prizadela.

Do nedavnega časa je vsem tem obrtnikom bil zaslužek kolikor toliko zadovoljiv, dočim so danes nekateri bolj, drugi spet malo manj obremenjeni.

Precizni mehaniki.

Precizni mehaniki (v Ljubljani nimamo ravno mnogo takih delavnic) popravljajo pisalne stroje, stroje za računanje, gramofone, šivalne stroje, geodetske instrumente, filmske aparate, bicikle in celo radioaparate. Največ dela imajo s pisalnimi stroji za privatnike in tudi za javne oblasti in trgovine s stroji. Kdor je angažiran pri večjih takih ustanovah, temu gre seveda lažje in ne čuti tako zelo krize kakor drugi, ki so več ali manj odvisni od slučajnih odjemalcev. Toda v času, ko je vsak posameznik moral omejiti svoje izdatke, so storile prav tako tudi vse državne oblasti in se je zaslužek zmanjšal skoraj za polovico kljub temu, da je dela enako komaj pol toliko, kolikor prej.

Avtomehanikom gre slabo.

Položaj avtomehanikov je izredno težak. Naglo so se v zadnjih letih razvijali in so zmogli za popolnoma samostojno delo. Izvršujejo ne le popravke avtomobilov in vseh drugih eksplozivnih motorjev, nego izdelujejo samostojno tudi vse mogoče dele avtomobilov razen nekaterih sestavljenih, za katere je potrebna že tovarniška ureditev. Od razbite škatle napravijo s svojo umetnostjo v kratkih dnevih nov avtomobil.

Svoje delo izvršujejo s strojnimi in ročnim orodjem, ki so si ga sami izdelali. Stroji so sicer skromnejši, ker večji veljajo naravnost ogromne zneske. Reparačijska politika naše države jim ni dala možnosti, da si jih nabavijo, ko je bil čas ugodnejši. Mesto, da smo nabavljali le gotove proizvode, bi bilo boljše, trdijo mehaniki, če bi si nabavili kompletne strojne delavnice, izpopolnjene z vsemi mogočimi stroji in jih dali na razpolago našim preciznim mehanikom, avtomehanikom in drugim, ki bi lahko sami izdelovali tudi najbolj komplicirane stroje in ne bi danes bilo potrebno za popolnoma enostavne dele še sedaj dajati inozemstvu letno milijone. Pozabiti ne smemo niti ogromnega pomena takih delavnic za obrambo naše zemlje. Država je celo mnoge mehanike podprla materialno za študij v inozemstvu, a v domovini jim ni uredila delavnic, v katerih bi mogli svoje znanje tudi praktično pokazati.

Pred dvema leti se je položaj avtomehanikov poslabšal. Vse več jih je, a uvoz avtomobilov se je precej zmanjšal, ker so mnogi, sicer bogati ljudje, svoje avtomobile odjavili. Poleg tega je bila zvišana carina na sirovine, ki jih avtomehaniki obdelujejo (jeklo, baker, razne legure itd.), tako da ne morejo več konkurirati s cenami rezervnih strojnih delov, ki jih tovarne uvažajo v našo državo, dasi so tem cenam doslej s svojim sicer precej enostavnim orodjem uspešno tekmovali. Medtem ko je dela vedno manj, a zaradi konkurence so manjše cene, je režija ostala ista, ker morajo avtomehaniki za svoje delavnice imeti velike prostore, ki so seveda temu primerno tudi zelo dragi. Dokaz ne-

rodnega obdavčenja so ravno avtomehaniki s svojimi velikimi delavnicami, kar ne pomeni obenem, da imajo tudi mnogo dela, zaradi česar obdavčenje v njihovi stroki ne bi smelo biti tako visoko, kakor je.

Strojni ključavničarji, galvanizerji, ortopedski mehaniki.

Strojni ključavničarji so strokovnjaki za parne in tiskarske stroje. Parna postrojenja izumirajo, ker jih nadomeščajo v naglem tempu eksplozivni motorji, a tiskarskih strojev je v državi le malo in še ti se silno redko kdaj pokvari. Zato zapažamo, da strojni ključavničarji zapuščajo svojo panogo in prehajajo k avtomehanikom, s katerimi sedaj dele težke dni.

Galvanizerska stroka (poniklanje, patiniranje itd.) baje ni tako hudo prizadeta. Obrtniki te panoge delajo za zlatarje in zgradbe (poniklanje svetilk in drugih predmetov), včasih tudi za ključavničarje in bolj redke zasebne naročnike. Njihovo delo ni omejeno le na omenjeno, nego izdelujejo samostojno tudi razne svetilke in druge stvari, ki jih prodajajo svojim odjemalcem in trgovcem. Kljub krizi ta stroka ni tako občutno prizadeta, ker je povpraševanje po njej precejšnje, a sorazmerno ne šteje ravno mnogo obrtnikov.

Ortopedski mehaniki izdelujejo predmete za izobličene dele: ortopedske steznike, aparate za bolne zgolavke, umetne roke in noge, bandaže itd. Glavni odjemalec teh predmetov je kinet, ki mu danes materialno ni mogoče teh izdelkov plačati in se zdraviti. Ponekod eksistirajo tudi podobne državne delavnice, ki konkurirajo zasebnim obrtnikom. Tretja nerodnost: šušmarstvo. Tekmujejo trgovine, ki podobne predmete iz te stroke izdelujejo kar same, tekmujejo še drugi. Po izdelkih je malo povpraševanje. Delavci v tej stroki so v zadnjem času skoraj decimirani, dasi ne smemo prezreti velike pomembnosti teh obrtnikov za obrambo naše države.

Elektromehanični in drugi.

Položaj elektromehaničkov je podoben položaju avtomehanikov. Njihovo glavno delo je osredotočeno na avtomobile: popravila avtodinamov, magnetov, akumulatorja itd. Sodelujejo tudi pri izdelavi

električnih motorjev in podobnih stvari, vendar v zelo majhni meri. V zadnjem času, ko občine menjajo električni tok, imajo več dela, toda tudi to bo popustilo, kjer že ni.

Cinkografski obrt (izdelava klišejev za časopise) se je razvil šele po vojni, ko so časopisi pričeli posvečati več pozornosti ilustracijam. Tudi v tej obrtni stroki je precej brezposelnih, a tudi cene so zaradi izredno močne konkurence zelo nizke, četudi v splošnem še vedno zadovoljvajo.

Istemu udruženju pripada tudi radio-tehnični obrt (ki se pri nas še ni popolnoma diferenciral kot posebna stroka največ zaradi tega, ker ima vsaka prodajalna radio aparatov za popravila lastne ljudi) in še drugi, pa končno tudi obrt brusarjev (ki mu je položaj poslabšal ceneni žilet) in puškarski, ki pa se kot posebni obrt že skoraj povsod popolnoma izgublja.

Skupne težave.

Vse te mehanične obrte teži povsod predvsem sorazmerno precej drag električni tok, ki ga v izvajanju del skoraj vsi mnogo rabijo. Enako jim dober obstoj otežuje draga voda, velika trošarina v nekaterih mestih naše države na stroje in posamezne strojne dele, in sicer ne le na tiste, ki prihajajo iz inozemstva, nego tudi na tiste, ki prihajajo z dežele le na popravilo, in še druge stvari. Tudi nezaupanje v zanesljivost njihovih proizvodov ni ravno majhno, dasi je popolnoma krivično, ker s svojim orodjem lahko izdelujejo tudi najpreciznejše stvari. Tuje inozemske trdke pripeljejo navadno s seboj svoje delavce, ki brez vsake najmanjše potrebe že itak močno brezposelnost še bolj povečujejo. To velja zlasti za avtomehanike. Niso redki slučaji, da imajo inozemske komisijske trdke za prodajo avtomobilov tudi lastne avtomehanične delavnice, v katerih popravljajo avtomobile in zaposlujejo večinoma tuje delavce, dočim naši odlični mojstri morajo sedeti brezdelni. Samo po sebi je končno razumljivo tudi to, da mojstrom s cenami in izdelki konkurirajo mnogi nezaposleni delavci, katerih je v teh strokah enako veliko število, kakor v drugih. Po »Politiki«.

Javno vprašanje

Združenje elektrotehnikov za dravsko banovino prosimo za pojasnilo, če ima in od kdaj ima elektrotehnik Ivan Mihelič, urednik »Obrtnika« obrtni list in ali res še niti do danes ni uspel položiti predpisanih izpitov.

Čim dobimo naprošeni odgovor, bomo pojasnili razloge, ki so nas napotili, da smo to vprašanje sploh postavili. Razlogi bomo pojasnili tudi v nasprotnem slučaju, t. j. če odgovora ne dobimo, ker se smatramo za poklicane, da ščitimo obrtniške interese vedno in povsod.

Zanimiv slučaj šušmarstva

Koncem meseca marca je oddal Sportni klub Maribor pleskanje ograje na svojem igrišču kaznjencem. Ko so to videli brezposelni pleskarski pomočniki, so na ta slučaj šušmarstva opozorili načelnika Združenja g. Škofa, ki je v zadevi takoj interveniral pri ravnatelstvu kaznilnice, pa bil brisankantno zavrnjen. Tudi na mestnem načelstvu ni bilo nič boljše. Potolajili so ga, da to vendar ni nič tako hudega, saj društvo kupi čopiče in barvo, a kaznjenci le pleskajo. Predsednik, videč da ne najde

nikjer zaslonbe, se je podal na lice mesta in v opravičenem ogorčenju rabil nekaj nepremišljenih besed in bil že drugi dan od predstojništva mestne policije obsojen na globo 100 Din. Ali ni to preznačilen slučaj šušmarstva. Kaznjenci smejo pleskati, načelnik Združenja, ki mora vršiti svojo dolžnost, pa je kaznovan, če upravičeno protestira proti temu nečutenemu šušmarstvu. Ali ni čudno, da se šušmarstva ne more omejiti! Enako moramo obsojati Sportni klub, ki se rad obrača za podpore tudi na obrtnike, a jim ne privošči vsaj skromnega zaslužka.

Cvetka iz vrtov DJO

ali kako se dela umetna večina?

Prejeli smo: Naši prijatelji iz DJO so v reklamah za svojo organizacijo pravi mojstri. Ob vsaki priliki kričijo, da imajo na svoji strani ogromno večino, v vsaki vlogi na oblasti in v časopisni polemiki poudarjajo, da zahtevajo to in ono v imenu večine obrtnikov. Kako je prav za prav s to večino, pojasnjuje sledeči slučaj: Kot član je vpisan v celjski podružnici DJO krojaški šušmar A. R., ki je sicer v posesti spričevala, da se je izučil krojaškega obrta pri salcijancih na Rakovniku, nima pa niti enega dneva prave pomočniške dobe. Ta človek izvršuje krojaški obrt brez pooblastila in brez mojstrskega izpita, a vpisan je v DJO v Celju kot krojaški mojster. Dokaz za to imamo v rokah in ta drži. Seveda je tako pobijanje šušmarstva priporočati še nadalje, kajti sicer bi se število članov tako skrčilo, da bi ostalo le par kričavih ljudi. Da, da! Je večina, ki ni večina, pa je vsaj namišljena in umetno ustvarjena. Mi pa pravimo: Blagor ubogim na duhu, kajti njih je nebeško kraljestvo.

Naši obrtniški tovariši naj si dobro zapomnijo ta slučaj, da bodo vedeli, kako DJO v svojih organizacijah goji in podpira šušmarje.

Odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. — Predstavnik Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

Dimnikarji so zborovali

Dne 18. marca t. l. se je vršil 30. redni občni zbor Združenja dimnikarjev za dravsko banovino, katerega so se člani iz vse dravske banovine v zelo lepem številu udeležili. Predsednik Udovič Andrej je uvodoma toplo pozdravil navzočega zastopnika kr. banske uprave, gosпода sekretarja Šinka, zastopnika mestnega načelstva ljubljanskega gosp. Grošlja ter zastopnika Zbornice za TOI in predsednika Okrožnega odbora gosпода (Pristova) Filipa, nato pa je podal izčrpno poročilo o delovanju združenja ki je bilo predvsem usmerjeno na dosedega točnega in vestnega izvrševanja predpisov dimnikarskega pravilnika, o delu za načrte rajoniranja na ometalne okolišče v posameznih srezih in o izvršeni korakih v prid dimnikarske obrti. Poročal je tudi o predlogih za ukinjenje odn. omiljenje predpisov Pravilnika, ki so bili iznešeni na zasedanju banskega sveta od strani nekaterih članov banskega sveta in od nekaterih narodnih poslancev. Dejstvo je, da se široke mase naroda ne zavedajo važnosti dimnikarske obrti, to je rednega ometanja vseh kurilnih naprav po dimnikarju.

Zastopnik banske uprave sekretar g. Šink se je zahvalil zborovalcem za lep sprejem ter poudarjal važnost dimnikarske obrti iz javnih ozirov, ker dimnikar skrbi za javno požarno varnost in je kot tak potreben zakonite zaščite. Pozdrave mestnega župana ljubljanskega je sporočil zastopnik mestnega načelstva ljubljanskega g. Grošelj in podal navzočim nekaj navodil za vlaganje ovadbe zaradi zadrževanja ometanja. Gospod Pristova Filip je kot zastopnik Zbornice in predsednik Okrožnega odbora pohvalil vzorno poslovanje združenja in obširno poročal o delovanju Zbornice in Okrožnega odbora v prid obrtniškiemu stanu. Zlasti je poročal o ukrepih zoper davčno prakso in o prizadevanjih za omiljenje in pavšaliranje pridobnine.

Po obširni, toda zelo stvarni debati je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

OBRTNIKI!

Ulagajte svoje prihranke v Zanatsko banko,

ker s tem pomagata onim obrtnikom, ki jim je potrebno posojilo in koristite gospodarstvu vašega stanu.

V vseh denarno-poslovnih zadevah se z zaupanjem obračajte na podružnico Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

Krojači in šivilje!

Čez nekaj tednov bom izdal v slovenskem in srbohrvatskem jeziku krojno knjigo za damske obleke in perilo. Imela bo poleg teksta preko 100 slik in najrazličnejše kroje. Ker se bo tiskala le v določenem številu, opozarjam interese na pravočasno pri-glaševanje.

Alojzij Knafelj,
krojni učitelj

LJUBLJANA, Križevniška ulica št. 2

PLINSKE NAPRAVE

P. n. občinstvu, osobito hišnim posestnikom odnosno stavbenikom vljudno javljam, da imam kot prvi in edini v naši banovini pravico in obrtno pooblaščenje, da smem izvrševati, popravljati in napravljati sam vse potrebne plinske naprave in vade bodisi za kopalnice, kuhinje, ogrevalnice in sploh vse tozadevne hišnogospodarske in industrijske naprave v vsaki pogodjeni izmeri. — Kot prvi tovrstni domač, aprobiran strokovnjak se priporočam vsem zainteresentom

NOVAK PETER, izprašan mojster za vse plinske naprave. — Gregorčičeva 11, Ljubljana, Gradišče.

Vsaki Din 10.000.-, odtegnjenih prometu, more zaposliti enega brezposelnega celo leto

Zaupajte torej vaš denar domačim denarnim zavodom, da bodo z novimi krediti poživili gradbeno delavnost in dali kruha delavcem, dela obrti in industriji ter povečali prodajo blaga.

Nalagajte denar v

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO,

katera vam nudi ugodno obrestovanje, popolno varnost, ter sedaj vložene vloge (t. j. po 1. januarju 1933) izplačuje na vsakočasno zahtevo.